EPISTOLA JOANNIS LAUNOII EX ELYSIO AD GENERALEM SOCIETATIS JESU PRAEPOSITUM...

Jacques Hyacinthe Serry, Jean : de Launoy

Digitized by Google

Digitized by Google

1006. 11

Digitized by Google

A

Digitized by Google

1026.11

Digitized by Google

B I

EPISTOLA JOANNIS LAUNOII

EX ELYSIO AD GENERALEM SOCIETATIS JESU PRÆPOSITUM DATA:

Quâ conceptum, ex latâ in ſuam de gratiâ & prædeſtinatione Traditionem ſententiâ, dolorem amicè ſignificat: Auguſtini abs ſe traducti culpam, Societatis Theologorum exemplo depellit: nihil demùm toto fermè Libello ſcriptum oſtendit, quod ab iis ſummâ fide non delibarit.

Digitized by Google

Lectori Monitum.

DUm Launoii partes hoc Scripto ſuſcipi vides, noli, quæſo, in animum inducere, id à nobis ex animo factum, ut eum ab errore & calumnia Auguſtino illata vindicemus. Abſit. Totum id perſonæ fictioni tribuendum ſcito. Launoius quippè cauſam ſuam orans in ſcenam inducitur, joci causâ: eaque idcircò ejus in ore verba ponuntur, quæ & inſtituto & ingenio congruant. Non alia itaque mente, tot Societatis Scriptores, qui ei ad ſtruendam calumniam auctores fuere, proferuntur, quàm ut omnes intelligant, unde prima cœperit mali labes, quive unà cum Launoio, Pontificio Decreto inuſti cenſeri debeant.

Cæterùm ſi Launoium purgare animus eſſet, alia certè via ſuppeteret, & quidèm expeditiſſima; editam ſcilicet Traditionem illius nomini ſuppoſitam demonſtrando: cujus rei haud levia momenta præſto eſſent. Namque Libri non pauci, quorumdam Eccleſiæ Patrum nomine laudantur illic, quorum ſuppoſitionem datâ operâ probavit Launoius, aliis adornatis operibus. Hiſtoriæ lapſus adeo pingues & craſſi paſſim occurrunt, ut viro antiquæ memoriæ ſtudioſiſſimo, qualis profectò Launoius erat, irrepſiſſe nemo credat. Accedit ſcribendi methodus, à Launoiana toto cœlo diverſa. Quæ tria fœtum hunc non modò poſthumum, ſed & ſpurium plus ſatis evincerent, ſi in eam facti quæſtionem ingredi animus eſſet. At non eſt id hujus inſtituti & otii. Sola nos in præſentia doctrinæ ſumma ſolicitos habet: unde tam effrænis Auguſtini deprimendi licentia fluxerit, unicè demonſtramus.

SYLLABUS

SCRIPTORUM SOCIETATIS JESU,

quos in deprimendo Auguſtino magiſtros ac duces habuit Launoius.

Andreas Junius.
Chriſtophorus Ortega.
Dionyſius Petavius.
Franciſcus Annatus,
Gabriel Vaſques.
Jacobus Sirmondus.
Joannes Adamus.
Joannes Hamelius.
Joannes Ituren.
Joannes Mariana.
Joannes Martinonus.
Joannes Baptiſta Gueſnay.
Leonardus Leſſius.
Ludovicus Molina.
Petrus Halloix.
Philippus Labbe.
Stephanus de Champs.
Theophilus Raynaudus.
Thomas Bonartus.

EPISTOLA

Digitized by Google

EPISTOLA
JOANNIS LAUNOII
EX ELYSIO AD GENERALEM SOCIETATIS JESU PRÆPOSITUM DATA.

REVERENDISSIME PATER.

I. INſperata tibi fortaſsìs accidet mea hæc ex Elyſio data Epiſtola: vix enim ejuſmodi aliquæ ad vos commeant: non quòd ad ſcribendum, multaque de rerum noſtrarum ſtatu nuntiandum parati non ſimus, quotquot ævum in hiſce Elyſiis campis agitamus; ſed quòd ſummâ curſorum ac tabellariorum inopiâ laboremus, qui gradum in regiones veſtras revocare aut poſſint, aut velint. Si quibus tamen non inſperatæ omninò contingere debent ex umbrarum regione ſubmiſſæ Epiſtolæ, tu vel omnium maximè unus es, quem divexa ætas, corpus fluxum & grave, quaſſa membra, ac devoluta non ita pridèm in alterum ſupremi regiminis cura, noſtrum brevì futurum admonent, alteroque jam pede Charontis cymbam premere jubent. Haud itaque mirum videatur, ſi jam à nobis adventorias accipias, ac

tecum

tecum de rebus noſtris, quas brevì communes habebimus, colloquia miſceamus.

Quid eſt, quod Noriſius beatarum iſtarum ſedium novus incola tanto ſtrepitu nuntiavit? Auguſtinum ſuum recenti Apoſtolicæ Sedis oraculo commendatum, novo à mortalibus cultu excipi, ac tantùm non adorari; *Fulgidiſſimum Eccleſiæ Catholicæ Lumen, Doctoremque maximum, cujus præcelſam doctrinam magno ſempèr in pretio habuere Romani Pontifices, totoque mentis affectu amplexi fuerunt*, ſacris Faſtis inſcribi: me verò, quòd illum in editâ circà prædeſtinationem & gratiam Traditione, utì novatorem exagitarim, diras omnium atque exſecrationes ſuſtinere; Theologorum, Epiſcoporum, Cardinalium, ipſiuſque Pontificis Maximi cenſuris inuri; à quibus poſthuma illa ingenii mei fœtura, *impia, blaſphema, Eccleſiæ atque Apoſtolicæ Sedi injuria* pronuntiatur?

Brevis pontificii verba, in libellum Launoii.

Expedire verbis atque eloqui non poſſum, quanto me mœrore affecerint acerbiſſima nuntia, à Viro præſertim, quem & Auguſtini immodicum laudatorem, & parùm doctrinæ noſtræ propitium noſti, enormitèr exaggerata. Non quòd me multùm oræ veſtræ judicia tangant, quæ me nec tunc quidem dum in humanis agerem, ſolicitum habuere; ſed quòd in eo demùm errore verſari videam propemodùm univerſos, ut Auguſtinum, tanquàm ſummum Eccleſiæ oraculum ſuſpiciant, cujus effata quaſi cœlo delapſa venerari neceſſe ſit.

Quantùm

Digitized by Google

Quantùm illos ea fallat opinio, ſatis unà mecum intelligis, Pater optime, cujus animo nondum excidit Joannis Adami ſodalis veſtri digna ſententia, Par. 3. Calvini deſtructi capite 3. *Ridiculos Auguſtini adoratores illos eſſe, qui illum fideliſſimum antiquitatis teſtem, primum Eccleſiæ oraculum, principem Patrum, omniumque Doctorum ſubtiliſſimum vocant.* Quare in hoc tanto adversùs editam Traditionem excitato turbine, quo velut iniquus Auguſtinianæ doctrinæ reprehenſor publicam invidiam ſubeo, te unum elegi ex omnibus, cui cauſam approbem: meque nec Auguſtinum plus nimio depreſſiſſe, nec alitèr quàm veritas habeat, de ejuſdem ſententiâ pronuntiaſſe demonſtrem; ſed omnia fermè mea, à ſummis, quos florentiſſima Societas tulit, veritatis Magiſtris, integrâ fide delibaſſe; ut non tam proprios ingenii fœtus ediderim, quàm Scholæ veſtræ Profeſſorum ſententias recitarim.

II. Et certè, quod adornatæ à me Traditionis inſtitutum attinet, totiuſque operis argumentum, Auguſtinum ſcilicet, in causâ prædeſtinationis & gratiæ, novam omninò viam, ac priſcis Eccleſiæ Patribus ignotam aperuiſſe, præcentorem ac ducem habui Joannem Marianam, Opuſculo de Morte & immortalitate, quod certum & indubitatum habet Societas veſtra: *Auguſtinus*, inquit vir maximus Lib. 3. cap. 6. *primus, quod ſciam, inter antiquos, in veteri ſpatio novam ſemitam excogitavit, nova impreſſit veſtigia. Videbat Paulum dicentem,*

non ex

Digitized by Google

non ex operibus; *his victus argumentis, novam prædeſtinationis formam invexit poſt lapſum hominis, non fluxam quoad eventum & circumſtantias; quippè non ex libero arbitrio, ſed ex gratia certam prorsùs & ratam, atque ex vocantis voluntate.* Nempè, ut vides, quod paucis Mariana complexus eſt, ac brevi verbo ſignificavit, fuſiùs ego demonſtrandum aggreſſus ſum; ille ova fovit, ego excluſi.

Primam inſtituti probationem, ex eo petitam quòd Auguſtinus divinas Litteras alitèr quàm veteres Tractatores ſit interpretatus, eaſque non conſentientes, ſed repugnantes habuerit, ſubminiſtravit mihi Dionyſius Petavius, quo, dum olim rebus humanis intereſſem, familiaritèr uſus ſum. Sic enim ille Libro 10. Dogmatum Theologicorum, ſub finem capitis primi: *Nullus eſt omninò Scripturæ locus, quo vel Auguſtinus vel Auguſtini diſcipuli, abſolutè & ſine ulla conditione meritorum, velut causâ, eligi prædeſtinarique probant ad ſalutem homines & gloriam, qui non alio ſenſu ab antiquioribus, aut etiam pleriſque poſterioribus Græcis Latiniſque Patribus explicatus fuerit. Ita nulla nos ad illam ſententiam divina cogit authoritas; immò ab ea magìs abſterrere videtur: quod in capite ſequenti declarabitur.* Qua loquendi ratione, alteram quoque violatæ ab Auguſtino Traditionis probationem à me datam inſinuavit Petavius, ex contrariâ nimirùm veterum Patrum atteſtatione deſumtam. Eos enim in referando prædeſtinationis arcano, ab Auguſtino diſſenſiſſe neceſſe eſt, qui divinas hoc de argumento Scri-

Digitized by Google

pturas alitèr expoſuere. Sed & hanc, multò diſtinctiùs expreſſit Mariana paulò ante laudatus, qui priſcos Eccleſiæ Patres Auguſtiniano ſyſtemati è diametro contrarios aſſerit, & Caſſiano ac Fauſto Semipelagianorum anteſignanis intimè conjunctos. *Dogma de prædeſtinatione*, ait ille loco jam appellato, *Caſſiano ac Fauſto commune fuit cum aliis Patribus, quorum ſcripta Gelaſius probavit, Gregorii Nazianzeni, Baſilii, Chryſoſtomi, Hieronymi*: quorum ego ſententias dedi capitibus 2. 3. & 4.

Quòd autem in ea priorum ſæculorum Traditione adornandâ, Origenem orthodoxis divinæ gratiæ Magiſtris adnumerarim, à quo vera hoc de argumento ſententia repeti debeat, Petri Halloixii, Franciſci Annati, Theophili Raynaudi autheritas in cauſa fuit. Halloixii haud obſcura pro Origene edita Apologia, quam Romanæ Congregationis Decretum, die 12. Maii anni 1655. datum, celebrem fecit. Annati perindè nota gravis illa de Baianis expoſtulatio, Libro 7. Auguſtini vindicati capite 12. quòd ii *Origenem Pelagianorum omnium originem* dicerent. Sed explicatior Raynaudi mens, capite 9. Apologiæ pro Valeriano Cemelienſi Epiſcopo, conceptiſſimis verbis *Originis de gratiâ ſententiam catholiciſſimam* vocantis ac propugnantis.

Atque hæc de priori adornati Libelli parte, quam ſequentis comparatione breviſſimam ſcripſi, Scripturarum ac Patrum Auguſtino repugnantium teſtimoniis brevitèr & in tranſcurſu delibatis.

 III. At neque

Digitized by Google

III. At neque minori fide alteram adornatæ Scriptionis partem à veſtris expreſſi, quâ narrationem hiſtoricam complexus ſum rerum omnium, quæ Auguſtinianæ doctrinæ occaſione in Eccleſiâ catholicâ contigere.

Ingentes motus quaquaversùm ac maximè per Galliam concitatos, non tam meis, quàm Ludovici Molinæ verbis enarravi, ex ejuſdem Concordiâ deſumtis, Quæſt. 23. Art. 4. & 5. membro ultimo. *Auguſtini*, inquit ille, *de prædeſtinatione doctrina plurimos ex fidelibus, præſertìm ex iis qui in Gallia morabantur, non ſolùm indoctos, ſed etiam doctiſſimos viros, atque in Epiſcopali dignitate conſtitutos mirum in modum turbavit; ne dicam illius occaſione ſalutem eorum fuiſſe periclitatam. Ne enim ejuſmodi doctrinæ adhærerent, hæreſi potiùs Pelagianæ ex parte aſſentiendum putabant, varioſque alios errores circà parvulorum prædeſtinationem confingebant. Id quod inter alia teſtantur duæ illæ Epiſtolæ à Proſpero & Hilario Arelatenſi Epiſcopo, ea de re ad Auguſtinum miſſæ, quæ inter Opera Auguſtini ante Librum de Prædeſtinatione Sanctorum habentur*: quas ego idcircò integras exhibui; tantumque Molinianæ Scholæ principis authoritati dedi, ut cùm Hilarium, cujus eſt laudata illìc ad Auguſtinum Epiſtola, alterum ab Arelatenſi Epiſcopo fateatur eruditorum omnium natio, Arelatenſem tamen dicere maluerim, ne vel hac parte Viro maximo repugnarem.

Ne quis verò mihi Molinam invideat, eumque mihi ereptum velit; quaſi is Auguſtini doctrinâ turbatos

Digitized by Google

turbatos plurimos ſcripſiſſet, non Auguſtini vitio, ut à me ſcriptum eſt, ſed illorum; ſcias, amabo te, totum à Molinâ vitio datum Auguſtino, Parag. 9. quòd ille *ſub ea quaſi caligine poſitus*, *ad hæc non attenderit :* nempè, fuiſſe prædeſtinationem & reprobationem, *non ſine præſcientiâ qualitatis uſus liberi arbitrii;* nec ſtuduerit ſententiam ſuam eâ conditione temperare, *quæ ad auferendam duritiem illam multùm conduceret.*

Haud me fugit, ea in Auguſtinum Molinæ verba, à pleriſque tanquàm audaciora ſugillari; quibus idcircò minùs probabitur, iis me integram fidem dediſſe : at ſummos hoc ipſo in capite nactus eſt defenſores Molina veſter, quibus & ipſe tanquàm firmiſſimis anchoris fultus in portu ſedeo. Franciſcum Annatum intelligo, & Andream Junium, geminos Scholæ veſtræ Magiſtros; quorum alter Libro 8. Auguſtini à Bajanis vindicati cap. 4. illos ludibrio vertit, ac *non ſatis advertiſſe* notat, *qui Molinæ audaciam exaggerant*, *indicantis aliquid lucis defuiſſe Auguſtino*, *in conciliandâ*, *cum creatâ libertate*, *divinorum decretorum & auxiliorum efficaciâ :* alter recenſitis erroribus, quos Auguſtino Maſſilienſes objiciebant, pauca iſta ſubjungit Sectione 16. de prædeſtinatione capite 3. ſub finem, quibus ſatis innuit, Præſulem Hipponenſem juſtam eorum objiciendorum occaſionem dediſſe, nec Molinæ ſuccenſendum eſſe, quòd id ejus vitio factum obſervaverit. *Quam verò Auguſtinus*, Junii verba ſunt, *Maſſilienſibus anſam præbuerit reticeo*, *quia*

Digitized by Google

veritas odium parit, & eam pronuntiando Pater Molina non parvam conflavit invidiam apud nonnullos, quibus vel intellectus vel voluntas non erat, ut oportuerat. Molinæ ejuſque approbatoribus calculum adjicit Joannes Adamus Parte 3. Calvini deſtructi capite 4. dataſque turbas obſcuritatis vitio tribuit: *Hæc Auguſtini obſcuritas, etiam in prædeſtinationis & gratiæ myſteriis pertractandis apparuit. Siquidem in Scholas Theologorum diſſenſiones invexit, Doctores inter ſe diviſit, turbis & contentionibus partìm in Africâ, partìm in Gallia, tam ipſo vivente, quàm è vivis ſublato, exortis occaſionem dedit. Quin etiam pro clypeo ſuit hæreſi Prædeſtinatianorum, qui ferocia horridaque ſua dogmata in hujus Patris doctrinâ ſundabant.* Quibus omnibus mitiora forte videbuntur, quæ à me hoc de argumento notata ſunt.

IV. Auguſtinianas Apoſtolici oraculi interpretationes, *Deus vult omnes homines ſalvos fieri*, quibus divina ſalvandorum hominum voluntas ad ſolos Prædeſtinatos reſtringitur; ſugillavi ſæpè numero, variiſque notis inuſſi; Molinâ, Vaſqueſio, Petavio exemplo prælucentibus. Primi hæc verba ſunt, prima Parte Quæſt. 19. Artic. 6. Diſput. 1. *Expoſitiones aliæ (initio diſputationis allatæ ex Auguſtino) ad locum Pauli, præter Damaſceni & communem Patrum expoſitionem, omnes, vel ipſo primo aſpectu, peregrinæ & extortæ apparent.* Alterius corrollarium hoc eſt, prima Parte Diſput. 33. cap. 2. *Ex dictis colligere licet, non ſolùm fruſtra Auguſtinum, locis ſupra citatis noluiſſe concedere hanc voluntatem Dei*

circa

circa omnium ſalutem , ſed etiam locum illum Pauli nullo ex illis tribus modis rectè expoſuiſſe. Poſtremi cenſura legitur Tomo 1. Dogmatum Theologicorum Lib. 10. cap. 3. num. 2. *Tres quatuorve ex Auguſtino commemorati ſunt à nobis modi exponendi verba illa , cùm illius opinionem exponeremus ; qui mihi quidem ad eludendum magis , quàm recti & ſolidi videri ſolent.* Quibus addere licet Leſſium & Hamelium, in Articulis notatis ab Academiis Lovanienſi & Duacenſi, articulo 6. *Hunc locum*, Deus vult omnes homines ſalvos fieri , *id eſt , vult omnes ſalvos fieri qui ſalvi fiunt, non videtur exponere Auguſtinus ſecundùm intentionem Apoſtoli ; & ſex ampliuſque argumentis dicta interpretatio oppugnatur.*

V. Quod de Cœleſtini I. Reſcripto ad Gallos Epiſcopos dato identidèm adnotavi , Auguſtino veriùs officere quàm favere ; Proſperumque & Hilarium eo perperàm abuſos eſſe, ut univerſam Magiſtri doctrinam eo Apoſtolicæ Sedis oraculo probatam obtenderent , apud tuos perindè legere domi potes. Conſule, ſi vacat, Joannem Martinenum , tibi ut arbitror non ignotum , tametsì ſub Antonini Morainii larvâ deliteſcat, in Præfatione Anti-Janſenii. *Quàm multi*, inquit , *ſine ullo diſcrimine Auguſtini authoritatem admittebant , qui auditâ nunc limitatione , quam ejus approbationi Cœleſtinus appoſuit , dum audiunt aliquid ex Auguſtino proponi, quæritant , eſt-ne hoc de illis profundioribus quæſtionibus, quas non neceſſe judicavit adſtruere ; quas in arbitrii opinandi libertate reliquit?* Non igitur univerſim

(quod

(quod Proſper & Hilarius effutiebant) Auguſtini doctrina eo Cœleſtini Reſcripto probata eſt , ſed ex parte : nec authoritatem ex lato judicio comparavit , ſed quam priùs obtinebat amiſit. Conſule Annatum Libro 8. Auguſtini à Baianis vindicati capite 6. ubi omnes ingenii vires intendit, ut ex hac ipsâ Apoſtolicæ Sedis commendatione, Auguſtinum in ordinem redactum evincat. Primùm, quòd *omnis illa Eccleſiæ approbatio relinquat adhuc Auguſtinum intra numerum ſcriptorum fallibilium, quibus ſine cujuſpiam injuria repugnare liceat.* Secundò, quòd *iidem illi ſummi Pontifices, qui Auguſtini doctrinam approbarunt, ea ſepoſuerint, quæ neceſſaria illis viſa ſunt: alias autem quæſtiones intercurrentes nec contemnere nec adſtruere voluerint ; quod Cœleſtinus apertè ſignificavit.* Tertiò, quòd *approbata fuerit Auguſtini doctrina ſimul & aliorum Sanctorum Patrum : unde ſequitur cadere approbationem hanc in id quod eſt Auguſtino cum aliis Patribus commune, non in id quod eſt proprium, ſi quid tale ſit:* uti profectò eſſe demonſtravi, quæ de gratiâ & prædeſtinatione adversùs Semipelagianos propugnavit. Conſule demùm Theophilum Raynaudum in Valeriani Apologiâ capite 4. §. 14. *Conſideratione porrò dignum eſt, in illis Capitulis ſive Canonibus ea tantùm definiri, quæ ad excludendam ſubjunctionem divinæ gratiæ ad humanam voluntatem pertinent, & ad gratiæ neceſſitatem, pro toto juſtificationis progreſſu ; intactis iis quæ ad electionem & ad gloriam ſpectant, & pleriſque in Divi Auguſtini doctrina diſplicuerant. Similiterque Cœleſtinus in fine Epiſtolæ, poſt*

conſtitutam

Digitized by Google

conſtitutam fidem catholicam de veritate noxæ parentalis & gratiæ neceſſitate ac primatu, profitetur reliquas quæſtiones, de quibus Divo Auguſtino negotium faceſſebatur, neque à ſe negligi, neque decidi, ſed liberæ Doctorum diſputationi permitti, &c.

Repones fortè, me Sodalium tuorum limites tranſiliiſſe, qui Cœleſtini Reſcriptum *Subdola arte* impetratum non ſemel innuerim. At nec id quidem ſine veſtrûm exemplo, calamo excidit; queis crudiora multò excidiſſe notum eſt, dum viſo Alexandri VII. Reſcripto, formâ Brevis ad Lovanienſes Theologos dato, die 7. Auguſti anno 1660. quo *præclariſſimorum Eccleſiæ Doctorum Auguſtini & Thomæ Aquinatis inconcuſſa tutiſſimaque dogmata* commendantur, eorumque *penès Catholicos univerſos ingentia & omnem laudem ſupergreſſa nomina, novi præconii commendatione non egere* dicuntur, in haſce voces erupere, *numquam Romanum Pontificem Breve illud privatum vidiſſe;* idque, quò majorem dicti fidem facerent, juramento firmarunt. Adeo nimirùm *ſubdola arte* extortum utriuſque Doctoris elogium Lovanii Socii contendebant! Qua de re legendi veniunt Gabriel à Sancto Vincentio, Libro de remediis ignorantiæ diſp. 14. dub. 9. Noriſius in Vindiciis cap. 6. Capiſuchus in Appendice.

VI. Proſperum, Hilarium, Fulgentium, quos eo maximè nomine cæteri celebrant, quòd fideliſſimi Auguſtini diſcipuli fuerint, ea ipsâ de causâ nihili feci; eorumque ad Magiſtri commendationem teſtimonia, ne vitiosâ quidem nuce æſtimavi,

quòd

quòd ei plus æquo addicti eſſent; magno Vaſque-ſio viam monſtrante, in Commentariis ad primam Partem diſp. 97. cap. 3. *Fateor ſanè*, inquit ille, *ſuſpecta mihi eſſe teſtimonia Proſperi & Fulgentii, quòd diligentiſſimi & exactiſſimi Auguſtini diſcipuli ſint.* Viden ut ipſos ob id maximè nauci faciat?

Certè nemo unquàm liberiorem in Eccleſiæ Patres virgam exercuit, Vaſqueſio veſtro, tum in hac de divinis auxiliis, tum in aliis benè multis Theologicis Tractationibus. Si nonnullis haud ita pridèm adnotare licuit, me olim orbi litterario criticum illuxiſſe, cœlicolis non minùs quàm terricolis formidandum, qui plures Sanctos cœlo dejecerim, quàm decem Romani Pontifices illò veherent; de ſodali illo veſtro nullâ verbi injuriâ dicam, plures illum Doctores gradu dejeciſſe, quàm decem Academiæ renuntiarent.

Acta Eruditorū Lipſiæ.

VII. In conflictu Maſſilienſes inter & Auguſtini diſcipulos enarrando, Caſſiani & Fauſti Semipelagianæ Sectæ principum partes in me ſuſcepi; Proſperum utì alienæ famæ decurtatorem traduxi, eidemque Gennadium prætuli, dignumque Eccleſiaſticæ Traditionis adversùs Auguſtinum teſtem adhibui, ſummorum Societatis veſtræ Virorum judicio fretus, Joannis Baptiſtæ Gueſnaii, Joannis Iturenii, Chriſtophori Ortegæ. Horum ultimi verba ſubjicio, cæterorum ſententiam referentis atque probantis Controverſiâ 7. de Prædeſtinatione Diſput. 3. Quæſt. 2. Certam. 2. Num. 6. *Caſſiani defenſiones recentiſſimè multo ingenii pondere & eru-*

ditionis

ditionis noſter Joannes Baptiſta Gueſnajus edito Libro Lugduni Anno 1652. *refert & tacitus probat Libro* 1. *capite* 62. Et poſt pauca : *Adnumerari defenſoribus Caſſiani in hac re doctrinæ catholicæ, docti plures recentiores poſſunt, quos ita tenſentes audivimus, tametſi prælo defenſiones Caſſiani non dederint ; in quibus P. Joannes de Isuren emeritus Theologiæ Profeſſor, qui modeſtiæ causâ Joannis Pii nomine Commentaria in primam partem Sancti Thomæ prælo emiſit, ac de Caſſiano ab ea ſuſpicione liberando doctum Manuſcriptum reliquit.* Tum poſt recenſita nonnulla Caſſiani teſtimonia, queis illum erroris purum oſtendit, ita ſubjungit : *Quod ſatis omnibus probare debet, Proſperum de præconcepto contra Caſſianum judicio ſtatuendo ſolummodò curaſſe ; & reliquos ex ejus ſententiâ potiùs, quàm ex lectione, atque Operum ipſius genuini ſenſus indagatione, eum Semipelagiani erroris reum egiſſe.* Et Numero 11. *De Proſſpero*, inquit, *cujus authoritate reliquis de Semipelagianiſmo ſuſpectus Caſſianus fuit, jam vidimus, quàm acritèr Gennadius conqueſtus fuerit, quod Caſſianum innoxium infamaverit.* Tum demùm Certamine 6. Num. 6. *Petri Diaconi Libro de Incarnatione capite* 8. *& cujuſdam alterius*, (Joannis Maxentii) *qui primi de Semipelagianiſmo Fauſtum infamarunt, authoritas non magni ponderis eſt...... Quod autem Fauſti opera, in Apocryphis cap.* 8. Sancta Romana *diſt.* 15. *à Gelaſio Papa numerentur, non æquus de illis ſparſus rumor à Petro Diacono aliiſque citatis in cauſa fuit.* Præiverat in vindicando Caſſiano ſimul & Fauſto Joannes Mariana, Gelaſii cenſuram minimè veritus Libro 3. de Morte

 & immortalitate

Digitized by Google

& immortalitate cap. 6. *Nam quod de Caſſiani & Fauſti Libris opponebatur, à Gelaſio eorum lectione interdictum, non puto id factum propter dogma de prædeſtinatione, quod illi fuit cum aliis Patribus commune, quorum ſcripta hic Pontifex probavit, Gregorii Nazianzeni, Baſilii, Chryſoſtomi, Hieronymi; ſed propter alia quæ ex iis Libris expuncta ſuſpicamur. Author Tritbemius Abbas in Fauſto. Et video quæ à Caſſiano dicta ſunt omnia, de gratia & libero arbitrio, à Viris eruditis noſtrâ ætate defendi, quaſi pietati conſona; neque deflexa à fidei regula ſancta.* Quin & Molina ingeniorum aquila, oculatior Auguſtino, Fauſtum Eccleſiæ Patrum numero inſerit, per quos vera de Chriſti gratiâ doctrina intelligi debeat, in Concordiâ Quæſt. 23. Art. 4. Diſp. 1. membro ultimo. Tantis porrò ducibus ac magiſtris quid tentare non licuit? Imò majora fortè tentaſſem, ſi Thomam Bonartum Norditanum legere contigiſſet, Lib. 3. de Concordiâ ſcientiæ cum fide; ubi (quod à multis accepi) Auguſtini doctrinam non modò peſſimis modis habet ac nauci facit, ſed palam illi detectaque fronte Maſſilienſium opiniones anteponit. Verùm qui me Theologiæ theticæ tenuit amor, ab Anglorum Scriptorum, Scholaſticæ vepretis ac tribulis nimis hærentium lectione ſempèr abduxit.

VIII. Ut autem Prædeſtinatianæ hæreſis labem aſpergerem Epiſcopis Africanis, in Sardiniam Inſulam ab Thraſimundo Ariano Rege relegatis, qui à Scythis Monachis ſententiam rogati, Fauſti ſcripta damnaverant, author mihi princepſque fuit Jacobus Sir-

bus Sirmondus, diligens ille veterum ſchedarum conquiſitor, mihi quondam, pro ſtudiorum cognatione, in paucis charus, cujus ſunt hæc ipſa verba, in Hiſtoriâ Prædeſtinatianâ capite 8. *Difficile non erat condemnationem Librorum Fauſti Rejenſis ſperare ab Afris Epiſcopis, apud quos nata Prædeſtinatiana hæreſis in multorum adhuc mentibus hærebat.* Quibus affinia ſunt, quæ de Sancto Fulgentio relegatorum Præſulum pietate & eruditione præcipuo, adnotavit Theophilus Raynaudus, in Cenſurâ inofficioſæ cenſuræ §. ultimo: *Sancto Fulgentio familiare eſt, Auguſtini placitis mordicùs adhærere, eoque interdùm rigore, ut ſententiam quam verborum cortex præſert, etiamſi duriorem, conquiſitâ interpretationis alicujus benignitate mollire, & in alium ſenſum trahere, non ſit ſolicitus.* Unde facilè colligas, Fulgentium, qui cæteris, in vindicandâ adversùs Fauſtum Auguſtini doctrinâ, calamum commodabat, in duras acerbaſque Prædeſtinatianorum ſententias declinaſſe.

IX. Nunc ad illud accedo, unde majorem mihi ab æmulis conflatam invidiam retulit Noriſius. Scilicet Vvitkleffum, Calvinum, Lutherum Auguſtini diſcipulos dixi, illiuſque doctrinam nihil, aut certè parùm, ab eorum erroribus diſtare ſignificavi. At hoc ipſo eſt, cur magìs mirer, id præ cæteris ſtomachum moviſſe, quod numeroſiori Theologorum veſtrorum ſuffragatione munitum eſt. Ita Joannes Adamus, cùm Parte 3. Calvini deſtructi capitibus 3. & 6. ſcripſiſſet, cenſuiſſe Auguſtinum ſolum peccatum originale cauſam eſſe reprobationis damnato-

rum, hanc ipſam ſancti Doctoris ſententiam ita perſtringit capite 10. *Credo mihi licere illam horrere, quia mater eſt illius, quam Calvinus tantà impietate ac rabie urget contra Eccleſiam.* Annon igitur, Adamo judice, Calvinianæ doctrinæ fundamenta poſuit Auguſtinus? Et capite 8. de ejuſdem Doctoris ſententiâ, circà prædeſtinationem & gratiam universìm hæc habet: *Si verba Auguſtini mitigando me nimiùm demitterem, Pelagianus eſſem: ſi verò eorum altitudinem tenere vellem, Calviniſta eſſem: medium ergo cum Eccleſiâ teneo. . . . . . . Profectò quandoque conſtat, Auguſtinum in quæſtionibus de gratiâ & prædeſtinatione cum exceſſu locutum eſſe, verbaque ipſius eſſe mitiganda; ne ex illorum duritie & acrimoniâ in errorem contrarium incidam, licitum mihi eſſe debet temperamentum aliquod catholicum addendum inquirere*: quo videlicet Calvini error declinari queat. Multò verò diſtinctiùs capite ſuperiori: *Ipſemet Auguſtinus in pluribus Operum ſuorum locis hunc animi ſui impetum cognoſcit, quo ita abreptus eſt, ut in errorem oppoſitum illi quem deſtruere intendebat, declinaret:* in Calvinianum ſcilicet, Pelagiano, in quem arma verterat, è diametro oppoſitum.

Ita quoque Mariana loco ſuperiùs appellato: *Non omnes Auguſtini ſententiam de prædeſtinatione probant: horrida multis videtur & aſpera*, qualis nempè Lutheranorum & Calviniſtarum eſt. Ita Annatus Libro 8. Auguſtini vindicati cap. 2. *Auguſtinus æſtu diſputationis abreptus exceſſit lineas neceſſariæ veritatis; ut ſit nimia quædam ſeveritas & iniqua vexatio, quæ me-*

dium

Digitized by Google

dium illud , in quo veritas ſedet, tranſgredi jubet, ſi praeat Auguſtinus. Ita Antoninus Moraines , ſeu veriùs Joannes Martinonus in Anti-Janſenio diſp. 17. num. 22. *Si aliquot locis plus intendit Auguſtinus, applicandum illis erit quod in eo notarunt plures & graves Doctores Catholici, exceſſiſſe interdùm æſtu diſputationis abreptum, & in odium hæreſis quam impugnabat, ad contrarium extremum inclinaſſe :* Calviniſmum ſcilicet, ut paſsìm inculcat.

Ita Petavius Diſſertatione priori de Tridentini Concilii authoritate capite 4. *Poſtremò ne longum faciam, illud ſuſcepiſſe Tridentinum Concilium videtur, ut cùm novorum hæreticorum, qui Auguſtini doctrinâ, ad erroris ſui patrocinium abutebantur, inſaniæ occurrere vellet, nonnullis neceſſariò additis, illam catholicam faceret.* Quòd nempè ſe ſolâ catholica non eſſet Auguſtini doctrina, nec ſatìs à nonnullorum hæreticorum inſaniâ diſtaret, niſi quædam illi temperamenta adderentur. Et Diſſertatione poſteriori capite 5. *Auguſtini non pauca neque levia errata circumferuntur, quæ profectò neque catholica ſunt, neque haberi Synodus ulla œcumenica voluit.*

Ita Stephanus de Champs Libro 3. de Hæreſi Janſenianâ cap. 3. diſp. 1. *Jam pridèm è Catholicis plurimi doctrinâ & pietate laudabiles confeſſi ſunt, Sanctum Auguſtinum Pelagianiſmi odio ita in contrariam partem inclinaſſe, ut perſæpè Calvino potiùs quàm Tridentinis Patribus favere videatur.* Sed luculentiùs multò Epiſtolâ 7. Sereniſſimo Principi *de Conty* datâ die 15. Septembris 1664. *Videtur Auguſtinus non aliam in ſtatu*

naturæ

naturæ corruptæ libertatem agnoſcere, præterquam à coactione; quæ certè Calvini ſententia eſt, à Thomiſtis proſcripta tanquàm hæretica. Videtur Auguſtinus nullam eo in ſtatu ſufficientem gratiam agnoſcere, quæ re ipſa efficax non ſit; quod Calvino favet admodùm, minimè verò Thomiſtis, qui hoc ipſum pro hæreſi habent. Videtur Auguſtinus aſſerere, eos qui eo in ſtatu peccant, gratiam nullam habere, quæ eis vitandi peccati potentiam tribuat: quæ pura putaque hæreſis eſt, à Thomiſtis prædamnata. Videtur Auguſtinus aſſerere, Deum poſt Adæ lapſum nolle omnes homines ſalvos fieri; Chriſtumque pro omnibus non eſſe mortuum: quam illi hæreſim in Calvino damnant. Videtur Auguſtinus aſſerere, id Adami gratiæ ſingulare eſſe, ut poſſit ei voluntas diſſentire, ſi velit. Quo argumento adversùs Concilium Tridentinum Calvinus uſus eſt, Thomiſtis oppoſitum ſtatuentibus. Quid eâ de re ſentiat Serenitas veſtra, reſcire velim; annon certò fateatur, videri Auguſtinum iis in capitibus Calvino potiùs quàm Thomiſtis adſavere? Hæc porrò omnia multis confirmat Recentium teſtimoniis Epiſtolâ 9. ſeque *quinquaginta Auguſtini loca diſertiſſima explicatiſſimaque laudaturum* ſpondet, queis Calvini principia veriùs, quàm Thomiſtarum ſtatuuntur; atque illud in primis, quo per Adæ peccatum facta dicitur ex libertate neceſſitas.

X. Jam ut tot tantiſque Authoribus Auguſtini doctrinam Calvinianæ conſentaneam ac propitiam dixi, ita ejuſdem reprehenſores Claudium Sancteſium, Ambroſium Catharinum, Petrum Doræum, Albertum Pighium, ſumto ab iis exemplo, laudibus extuli;

extuli; illorumque acre judicium commendavi, quòd Præſulem Hipponenſem, uti novæ ſectæ Magiſtris plus æquo propitium, rejiciendum pronuntiarint. Hos enim eo maximè nomine, *eruditos fidei catholicæ defenſores* (quas voces ſyllabatìm exſcripſi) Deſcampius appellat Epiſtolâ 9. ſupra citatâ; *doctrinâ ac pietate laudabiles* dicit Diſputatione I. paulò anteà memoratâ; Adamus verò parte 3. Calvini deſtructi capite 7. illos ipſos à me celebratos Auguſtini reprehenſores indigitans, *aliqui Theologi*, inquit, *doctrinâ ac pietate inſignes dixerunt, eum veritatis limites tranſgreſſum eſſe, nimio diſputationis calore accenſum fuiſſe, aut viſum fuiſſe ſavere hæreticis. Verba hæc inſolentia & impudentia eſſent, niſi vera ſorent.* Sed & Annatus Alberti Pighii verba à me recitata ad criſim vocans capite 4. Libri laudati, quam mihi nonnulli oſores inverecundiam affingunt, his verbis abſolvit: *Hæc ego duxi proponenda, ut intelligamus, non nimìs inverecundos fore, ſi qui fortè non ita ſe faciles exhibeant, in iis omnibus admittendis, quæ videri cuipiam poſſint propoſita fuiſſe ab Auguſtino.* Quamquàm quid ego iſta commemoro, ut audaciam excuſem, ac ne æmulorum invidiæ pateam, quòd memoratis Auguſtini reprehenſoribus fidem dederim; cùm id eos non tam proprio, quàm totius Eccleſiæ nomine attentaſſe moneat idem Annatus capite 3.? *Tanta*, inquit, *cæterorum Doctorum conſpiratio ſatis oſtendit, Catharinum in ea re* (in Auguſtino videlicèt oppugnando ac deprimendo) *non ut Catharinum, qui ſuo ſæpè ingenio nimium indulſit, ſed ut Catholicæ Eccleſiæ Archiepiſcopum & Doctorem*

Digitized by Google

& Doctorem id ſenſiſſe. Quæ ego Annati verba dum recolo, mirari ſubit, Catharinum de exorbitantibus Auguſtini paradoxis, ex Eccleſiæ ſenſu locutum, tanto à Concellitis ſuis haberi odio, & a domeſticis ſcholis non ſine infamiâ rejici. Sed ſunt illi, ut benè noſti, Auguſtini, quem ab illo depreſſum ægrè ferunt, intemperantes admiratores: utque Thomæ ſuo fidem ac religionem obligarunt, ita ab Auguſtino Thomæ Magiſtro,tanquàm è ſacro manipulo pendent. Veſtri fidem pluris æſtimant,quàm ut cuiquam venditam velint.

XI. De Baio atque Janſenio haud alitèr ſtatui, quàm de Luthero atque Calvino. Hos fideliſſimos Auguſtini diſcipulos feci, non ut illos idcircò à latis Cenſuris abſolverem, ſed ut Magiſtrum unà cum diſcipulis iuuſtum evincerem. Annon ita Philippo Labbæo viſum, dum pendente coram Innocentio X. Janſenii causâ, Auguſtinum Hipponenſem per Iprenſis latus petendum ominabatur, in Antitheſi Auguſtini & Calvini? *Brevì*, inquiebat, *loquetur Roma quid ſenſerit Auguſtinus, vel ſentire debuerit.* Annon ita Petavio viſum, dum Diſſertatione poſteriori de Concilii Tridentini authoritate, à venerandis Synodi Patribus temperamentum Auguſtini verbis additum ſcribit, ne Sancti Doctoris ſuffragio ea ſententia firmaretur, quæ ſubindè inter Baianas numero 64. inuſta eſt? *Rigidum illum*, Petavii verba ſunt, *ac nimìs ſeverum Auguſtini ſenſum, ut quidem nonnullis viſum eſſe noverant*, (nullum eſſe opus bonum, niſi ex gratiâ Chriſti.) *prudenti cautione moderati ſunt.*

Annon

Annon ita Morainio viſum, dum Auguſtinum tanquàm vigeſimæ quintæ Baii propoſitioni ſubſcribentem ita perſtrinxit Diſp. 12. Anti-Janſenii: *Perperàm exponit id quod ait Apoſtolus ad Romanos* 14. Omne quod non eſt ex fide peccatum eſt, *quaſi velit dicere Apoſtolus, omnia opera infidelium eſſe peccata, & ſine vera fide nullum poſſe fieri opus bonum?*

XII. Ea ſunt, Reverendiſſime Pater, adornatæ à me Traditionis potiſſima capita, tam diſertis Theologorum veſtrorum ſuffragiis comprobata, ut communem mihi cum illis cauſam eſſe, nemo non videat, qui mea & illorum dicta contulerit. Cætera, ſi quæ ſunt, obitèr atque ex occaſione inſinuata, hæc aut ad recenſita capita revocantur, aut pari veſtrorum ſuffragatione muniuntur. Sic datum illud à me prudentiſſimum monitum, (quid Auguſtini momenta valeant expendi duntaxàt oportere, de ejus verò authoritate minùs curandum,) ex Leſſio & Hamelio ſumtum eſt; quorum ea fertur aſſertio, inter notatas à Belgicis Academiis, numero vigeſima: *Si contraria ſententia eſſet Auguſtini, non admodùm referret.* Sic ad Vaſqueſii exemplum, facta identidèm eſt tum Auguſtino, tum ejus diſcipulis interrogatio, quo ex tripode patefacta ipſis eſſent divinæ prædeſtinationis arcana? *Ab Auguſtino*, ajebat ille 1. parte diſp. 97. cap. 3. *& aliis qui id docuerunt, petere poſſumus, undenam bujus voluntatis Dei certiores effecti ſint.* Sic exprobrata illi ſæpiùs, atque in invidiam traducta doctrinæ mutatio ter facta, Joanne Adamo præcentore, parte 3. Calvini deſtructi cap. 6.

Digitized by Google

Cùm Sanctus Auguſtinus ſententiam ſuam in hac materiâ ter mutaverit, hoc nos ad credendum induxit, Sanctum Auguſtinum, quamvìs eminentis eſſet ingenii, ſuis meditationibus non acquieviſſe; & poſt tot conatus, ad penetrandum prædeſtinationis Myſterium conſumtos, coactum fuiſſe infirmitatem ſuam fateri. Sic demum, de traditâ doctrinâ incertum ac ſuſpenſum animo dixi Auguſtinum, nec non ad omnem flatum vela vertere paratiſſimum, eodem Adamo exemplum dante, cap. 3. Libri laudati: *Auguſtinus in ſententiarum ſuarum & fundamentorum, quibus eas confirmat, delectu, adeo felix non erat, quin mentibus noſtris pleniſſimum ipſius doctrinæ non conſentiendi, imò oppoſitam partem tuendi libertatem relinquat; quin & ipſemet de opinionum, quas docet, certitudine addubitet.*

Tuum igitur erit, Reverendiſſime Pater, (quandoquidèm te Societatis tangit honos) omni ope adniti, ut excitatæ contra adornatam à me Traditionem turbæ ſileant; ne unà mecum periclitetur Scriptorum veſtrorum pars nobiliſſima. Tuum erit, quâ vales in Republicâ litterariâ authoritate & gratiâ, eruditos à præconceptâ de Auguſtino opinione abducere; ne quantum ei tribuitur, tantum Theologis veſtris detrahatur. Tuum tandem, Eccleſiam Catholicam (quod olim Schinkelii Scholæ veſtræ ſuccenturiati votum erat) *ab Auguſtini tutelâ & pædagogiâ liberare*, ut Moliniſmus refloreſcat. Mihi verò ſummorum Societatis veſtræ Virorum ſuffragiis nixo nihil eſt quod ſcripſiſſe pœniteat: quin potiùs honori & gloriæ duco, tantorum oraculorum voces editâ Scriptione reddidiſſe.

In articulis damnatis ab Inquiſ. Vallis. 28. Martii 1650.

Hæc

Hæc Danieli veſtro haud ignota arbitror, tametſi Auguſtini contra me defenſionem adornarit. Id enim ab ipſo de induſtriâ factum nemo neſcit, ut incommodam ſuſpicionem amoveret, quâ Socii Pariſienſes vulgati nomine meo Libelli authores publicè ferebantur. Indè & Auguſtinum, non jam Auguſtinum vindicandum aggreſſus eſt; quem eo præſertìm obtentu catholicum dixit, quòd fuerit Molinianus. At bellas propheta ille viſiones videt & ſomnia ſomniat.

Defenſe de S. Auguſtin, par le P. Gabriel Daniel.

Cæterùm de lato in editam à me Traditionem Pontificio judicio, ad Sinarum Imperatoris tribunal provocare animus erat. Qui enim, vobis agentibus & inſtantibus, pendentis coram Apoſtolicâ Sede, de profano cultu eliminando, controverſiæ cognitionem, * atheus licet & atheorum caput aſcivit ſibi, vobiſque, ut ſpargitis, adjudicavit; quid ni pari jure, latum in cauſâ fidei judicium Pontificium reformare ac porrò reſcindere poſſet? At mihi, ſine veſtrûm conſilio, quidquam moliri religio eſt. Si id ex juris formulis eſſe, vobiſque probari intelligam, provocationis inſtrumentum brevì tranſmittam: preceſque Grimaldo veſtro Mathematicæ Mandarino, litteris delegabo, ut apud novum Judicem patronus accedat, fauſtamque diem, in proximè conſcribendo Calendario, lapillo ſignet, quam pro obtinendo foro agendaque lite, aucupari debeam.

Quo ſenſu literariæ ſectæ profeſſores Athei dicantur, à multis expoſitum habes. Idololatras dicere alii malunt.

Vale, ſi potes, Pater optime; frigidam ſenectutem ſtragulis fove; & ad nos ſerò, aut etiam (ſi datur optio) nunquàm veni.

Digitized by Google

1006.11
I

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google